

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
159

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2083

Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

ο αντιπρόεδρος Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης. Ο πρόεδρος μπορεί με πράξη του να μεταβιβάζει την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής οριστικά ή για ορισμένο

ως άνω όργανα, διαπράττουν σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα, χωρίς να αποκλείεται και η στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του ποινικού αδικήματος της παράβασης καθήκοντος κατά τους όρους του άρθρου 259 Ποινικού Κώδικα. Παράλληλα είναι δυνατή και η περικοπή των αποδοχών μέχρι τριών (3) μηνών και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι έξι (6) μηνών των παραβατών μελών Δ.Ε.Π. με πράξη του αρμόδιου πρύτανη και ύστερα από σχετική απόφαση των υπαιτίων.

8. Οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 13 του ν.1268/1982 καταργούνται, η δε αναφορά στην παρ. 9 της ίδιας διάταξης της καταργούμενης παρ. 7 εννοείται ότι γίνεται στην παρ. 3 του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' Προπτυχιακές σπουδές

Άρθρο 9

Ρύθμιση θεμάτων προπτυχιακών σπουδών

1. Το πρόγραμμα σπουδών διαρθρώνεται σε δύο κύκλους. Στον πρώτο κύκλο η διάρκεια ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα για όλα τα τμήματα στα οποία ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων για τη λήψη του πτυχίου έχει καθοριστεί σε οκτώ (8), ενώ για τα τμήματα με μεγαλύτερο ελάχιστο αριθμό εξαμήνων η διάρκεια του κύκλου ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ. τμήματος σε τέσσερα (4) ή έξι (6) εξάμηνα. Τα μαθήματα του κύκλου αυτού προσφέρουν τις βάσεις της επιστήμης ή έχουν εισαγωγικό χαρακτήρα.

2. Το πρόγραμμα σπουδών κάθε κύκλου περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών και των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους (στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο), καθώς και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων αυτών.

3. Ο φοιτητής για να παρακολουθήσει και να εξεταστεί σε μαθήματα του δεύτερου κύκλου οφείλει να έχει παρακολουθήσει και να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα του πρώτου κύκλου. Αν στο τέλος του πρώτου κύκλου έχει αποτύχει μόνο σε ένα μάθημα για κύκλο περισσότερων εξαμήνων ή μέχρι δύο μαθήματα για κύκλο περισσότερων εξαμήνων, μπορεί να υποβάλει δήλωση για να παρακολουθήσει μαθήματα μόνον των δύο πρώτων εξαμήνων του δεύτερου κύκλου. Για να λάβει μέρος στις εξετάσεις μαθημάτων των εξαμήνων αυτών, καθώς και για να παρακολουθήσει μαθήματα επόμενων εξαμήνων, πρέπει να έχει εξεταστεί επιτυχώς και στο μάθημα ή στα μαθήματα αυτά του πρώτου κύκλου.

4. Η κατανομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων στα εξάμηνα κάθε κύκλου είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Ανταποκρίνεται πάντως σε συνθήκες κανονικής φοίτησης, προσαρμοσμένης στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων φοίτησης, που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου. Ο φοιτητής έχει δικαίωμα να επιλέγει μαθήματα που μπορεί να παρακολουθεί και να εξετάζεται και τα οποία ανήκουν στον ίδιο κύκλο. Η δήλωση προτίμησης υποβάλλεται στη γραμματεία του τμήματος στην αρχή κάθε εξαμήνου και σε ημερομηνίες που ορίζονται από τη Γ.Σ., ακόμα και όταν ο φοιτητής αποδέχεται το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

5. Κάθε εξάμηνο και των δύο κύκλων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και αντίστοιχο αριθμό εβδομάδων για εξετάσεις. Οι εξετα-

στικές περίοδοι είναι τρεις : του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Η διάρκεια των εξετάσεων είναι τρεις (3) εβδομάδες για τις περιόδους Σεπτεμβρίου και Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και δύο (2) εβδομάδες για την περίοδο του Ιουνίου.

6. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο εξάμηνο λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση της Συγκλήτου, ρυθμίζει την έναρξη και τη λήξη των δύο εξαμήνων εκτός των ημερομηνιών αυτών, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των εβδομάδων της παρ. 5.

7. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου στα μαθήματα και των δύο (χειμερινού και εαρινού) εξαμήνων, ενώ κατά την περίοδο του Ιουνίου στα μαθήματα μόνο των εαρινών εξαμήνων. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου, πλην των μαθημάτων των χειμερινών εξαμήνων εξετάζονται και τα μαθήματα του τελευταίου εαρινού εξαμήνου και των δύο κύκλων σπουδών. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από το διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε θέματα ή εργαστηριακές ασκήσεις.

8. Αν φοιτητής αποτύχει τουλάχιστον τέσσερις (4) φορές σε εξετάσεις οποιουδήποτε μαθήματος, το Δ.Σ. τμήματος μπορεί, ύστερα από αίτησή του και λαμβάνοντας υπόψη τυχόν πρόσθετες προϋποθέσεις, που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του τμήματος, να ορίζει τριμελή επιτροπή επανεξέτασης στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά και ο εξεταστής.

9. Στην παρ. 5 του άρθρου 25 του ν.1268/1982 ο αριθμός "2/3" αντικαθίσταται με τον αριθμό "4/5".

10. Μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος, που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός τμήματος προσαυξανόμενου κατά δύο (2) έτη, δεν χορηγούνται οι προβλεπόμενες πάσης φύσεως παροχές προς τους φοιτητές, όπως ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης, δωρεάν σίτιση, στέγαση και παροχή διδακτικών βιβλίων ή άλλων βοηθημάτων, διευκόλυνση για τις μετακινήσεις κ.ά..

11. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 24, των παραγράφων 3, 6, 8, 9 και 11 του άρθρου 25 και η παράγραφος 9 του άρθρου 29 του ν.1268/1982, όπως ήδη ισχύουν.

12. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται επί των φοιτητών που εισάγονται στα Α.Ε.Ι. από το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994. Για τους φοιτητές που εγγράφονται μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 1992-1993 εφαρμόζονται οι διατάξεις της προϊσχύουσας νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' Μεταπτυχιακές σπουδές

Άρθρο 10

Γενικές αρχές

1. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρυματα έχουν την κύρια ευθύνη της οργάνωσης και λειτουργίας προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (Π.Μ.Σ.), τα οποία έχουν επιστημονική ενότητα και πληρούν προϋποθέσεις, που εγγυώνται υψηλό

επίπεδο σπουδών.

2. Τα Π.Μ.Σ. βρίσκονται μέσα στο πλαίσιο των σκοπών και των στόχων των Α.Ε.Ι., αναφέρονται σε συγγενείς ειδικότερες και αποσκοπούν στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας.

3. Σε κάθε τμήμα Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή με τη συνεργασία περισσότερων τμημάτων του αυτού ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής μπορούν να οργανώνονται και να λειτουργούν Π.Μ.Σ., στα οποία να γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

4. Για την περαιτέρω προώθηση και ενίσχυση των Π.Μ.Σ., τα Α.Ε.Ι. μπορούν να συνεργάζονται με αναγνωρισμένα ερευνητικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τα οποία έχουν επαρκές επιστημονικό προσωπικό και διαθέτουν την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή. Μεταξύ του Α.Ε.Ι. και του Ερευνητικού Ιδρύματος καταρτίζεται πρόγραμμα συνεργασίας, στο οποίο μπορεί να ορίζεται και η μερική φοίτηση ή η πρακτική άσκηση μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και μέρος ή το σύνολο της απαιτούμενης ερευνητικής εργασίας.

Άρθρο 11

Διάρθρωση - Έγκριση Π.Μ.Σ

1. α) Τα Π.Μ.Σ. αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη της έρευνας και οδηγούν στην απονομή διδακτορικού διπλώματος. Η χρονική διάρκεια, η οποία διαφοροποιείται από κλάδο σε κλάδο, ορίζεται στο οικείο πρόγραμμα και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από έξι (6) διδακτικά εξάμηνα. Τα Π.Μ.Σ. προβλέπουν υποχρεωτικώς πριν από την απονομή του διδακτορικού διπλώματος τη δυνατότητα απονομής μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του διπλώματος αυτού ορίζεται στο πρόγραμμα και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τέσσερα (4) διδακτικά εξάμηνα. Ο κανονισμός μεταπτυχιακών σπουδών μπορεί να προβλέπει ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής την προηγούμενη λήψη του αντίστοιχου μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης.

β) Την ευθύνη για την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία Π.Μ.Σ. την έχει το τμήμα εκείνο του Α.Ε.Ι., το οποίο καλύπτει το αντίστοιχο επιστημονικό θέμα του μεταπτυχιακού προγράμματος, και το οποίο ορίζει και τον αντίστοιχο αρμόδιο ή τους συναρμόδιους τομείς. Το τμήμα έχει τη δυνατότητα να συνεργάζεται με άλλα τμήματα κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου. Στην περίπτωση αυτήν τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος αναλαμβάνει ένα από τα συνεργαζόμενα τμήματα, το οποίο και ορίζεται στο διατμηματικό πρόγραμμα.

2. Προτάσεις για λειτουργία Π.Μ.Σ έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ομάδες μελών Δ.Ε.Π., οι τομείς, καθώς και οι Γ.Σ. των τμημάτων. Τα Π.Μ.Σ. καταρτίζονται από τη γενική συνέλευση ειδικής σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του οικείου τμήματος και εγκρίνονται από τη Σύγκλητο του οικείου Α.Ε.Ι.. Στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. από διαφορετικά Α.Ε.Ι. αυτό οφείλει να εγκριθεί και από τις δύο Συγκλήτους. Σε κάθε εισήγηση για δημιουργία Π.Μ.Σ. περιλαμβάνονται απαραίτητως τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία εξετάζονται επισταμένως και με αυστηρά κριτήρια από τη Σύγκλητο:

α) Το αντικείμενο και ο σκοπός του προγράμματος.

β) Το είδος των μεταπτυχιακών τίτλων που απονέμονται.

γ) Οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές.

δ) Η χρονική διάρκεια του προγράμματος.

ε) Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση των μεταπτυχιακών φοιτητών, οι πρακτικές ασκήσεις, και κάθε άλλου είδους δραστηριότητα.

στ) Ο αριθμός των μεταπτυχιακών φοιτητών, οι δυνατότητες και οι ανάγκες του οικείου τμήματος σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή για την απρόσκοπτη λειτουργία του προγράμματος.

ζ) Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ., το κόστος της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής, το κόστος λειτουργίας, οι πηγές και το ύψος της χρηματοδότησής του αναλυτικά.

3. Η τελική έγκριση του Π.Μ.Σ. δίδεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος εκδίδει απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προκειμένου να εκδώσει την παραπάνω απόφαση ασκεί ουσιαστικό έλεγχο μόνο των στοιχείων στ' και ζ' του προγράμματος.

4. Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων χρηματοδοτεί κατά προτεραιότητα Π.Μ.Σ., τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο επιστημονικών τομέων προτεραιότητας, που καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου κάθε δεύτερου έτους και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα δύο πρώτα χρόνια εφαρμογής του θεσμού οι αποφάσεις του Υπουργείου εκδίδονται κάθε χρόνο.

Άρθρο 12

Οργάνωση - Λειτουργία Π.Μ.Σ.

1. Για την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία των Π.Μ.Σ. αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) Η Σύγκλητος ειδικής σύνθεσης, η οποία περιλαμβάνει τα μέλη Δ.Ε.Π., που με οποιαδήποτε ιδιότητα είναι μέλη της και τους δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών και Ε.Μ.Υ. και η οποία είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα, που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

β) Η επιτροπή μεταπτυχιακών σπουδών, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Α.Ε.Ι. και είναι αρμόδια για το συντονισμό και την εποπτεία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Η επιτροπή αυτή συγκροτείται με πράξη του πρύτανη και απαρτίζεται από τον αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού ως πρόεδρο και από ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. κάθε τμήματος στο οποίο λειτουργεί Π.Μ.Σ.. Το μέλος Δ.Ε.Π. κάθε τμήματος ορίζεται από τη γενική συνέλευση ειδικής σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) και ανήκει κατά προτίμηση στα μέλη στα οποία έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό εν γένει έργο. Η θητεία των μελών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται. Στην περίπτωση διαπανεπιστημιακού Π.Μ.Σ. ως αρμόδια Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται αυτή του Α.Ε.Ι. το οποίο δίνει τη διοικητική υποστήριξη.

γ) Η γενική συνέλευση ειδικής σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.), η οποία απαρτίζεται από τον πρόεδρο του τμήματος, τα μέλη Δ.Ε.Π. της γενικής συνέλευσης του τμήματος και δύο (2) μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για την κατάρτιση και εισήγηση προτάσεων για Π.Μ.Σ., τον ορισμό των μελών των συμβουλευτικών επιτροπών, των μελών των εξεταστικών επιτροπών, την απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, τη συγκρότηση των επι-

τροπών επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και κάθε άλλο θέμα, που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. τις αρμοδιότητες της Γ.Σ.Ε.Σ. ασκεί ειδική διατμηματική επιτροπή, η οποία συγκροτείται από μέλη των αντίστοιχων Γ.Σ.Ε.Σ. των οικείων τμημάτων και τα οποία εκλέγονται μεταξύ όλων των μελών της Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε τμήματος.

δ) Η συντονιστική επιτροπή του Π.Μ.Σ., η οποία απαρτίζεται από τον κατά περίπτωση απαραίτητο αριθμό μελών Δ.Ε.Π. του τμήματος από αυτά που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή επίβλεψη διδακτορικών διατριβών και τα οποία ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.. Η επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

2. α) Στα Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Οι Έλληνες πτυχιούχοι πρέπει να γνωρίζουν αποδεδειγμένα μια ξένη γλώσσα, οι δε αλλοδαποί επαρκώς την ελληνική γλώσσα. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κυρίως κριτηρίων:

- Το γενικό βαθμό του πτυχίου.
- Τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών.
- Την επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο.
- Την τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου τμήματος καθορίζει με απόφασή της τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων ή την πιθανή εξέταση σε ορισμένα μαθήματα, το αποτέλεσμα των οποίων συνεκτιμάται για την επιλογή.

β) Η επιλογή των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. γίνεται από επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος, που συγκροτείται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ..

3. α) Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις μπορούν να αναλαμβάνουν:

- Μέλη του Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος ή άλλων τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, εντεταλμένοι επίκουροι καθηγητές, ή ειδικοί επιστήμονες.

- Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα.

- Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ..

β) Δεν επιτρέπεται στα μέλη Δ.Ε.Π. να απασχολούνται αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ.. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής ορίζονται στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

γ) Η διδασκαλία των μαθημάτων και των ασκήσεων του Π.Μ.Σ. ανατίθεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. με απόφασή της, ύστερα από εισήγηση της συνέλευσης των μελών Δ.Ε.Π. του αρμόδιου τομέα. Ειδικότερες προϋποθέσεις για ανάθεση διδασκαλίας και ασκήσεων ορίζονται στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

4. α) Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ., που οδηγεί στην απονομή μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από πρόταση της συντονιστικής επιτροπής ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως επιβλέπων από αυτά που τους έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό

έργο. Η συντονιστική επιτροπή και το επιβλέπον μέλος έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

β) Για την απονομή μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης απαιτείται η επιτυχής εξέταση στα προβλεπόμενα από το οικείο πρόγραμμα μαθήματα, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο πρόγραμμα και στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών. Ο φοιτητής με αίτησή του μπορεί να συνεχίσει για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

5. α) Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή - υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από εισήγηση της συντονιστικής επιτροπής, τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και επίβλεψη του υποψηφίου. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα, που είναι μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή, ή του επίκουρου καθηγητή και δύο άλλα μέλη Δ.Ε.Π. από τα οποία μπορεί το ένα να είναι λέκτορας του οικείου τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία, ή ερευνητής αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος κατά τα προβλεπόμενα στη παρ. 3 α' του παρόντος άρθρου.

β) Η τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψηφίου διδάκτορα μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, σύμφωνα με το πρόγραμμα και τον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών, γίνεται από εξεταστική επιτροπή η οποία απαρτίζεται από επτά (7) μέλη Δ.Ε.Π.. Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχουν τα τρία (3) μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής, εφόσον έχουν την ιδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π. και τα υπόλοιπα τέσσερα (4) ή κατά περίπτωση πέντε (5) ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από γνώμη της συντονιστικής επιτροπής. Τα τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ανήκουν στη βαθμίδα του καθηγητή.

Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ανήκουν στην ίδια ή συγγενή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία εκπονεί ο υποψήφιος τη διατριβή του και μπορούν ορισμένα από αυτά να προέρχονται από άλλο τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι..

γ) Ο υποψήφιος αναπτύσσει τη διατριβή του δημόσια ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και το αν αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη πέντε (5) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής.

δ) Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ.. Τα σχετικά με την αναγόρευση καθορίζονται στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

6. Οι διατάξεις του άρθρου 23 του νόμου αυτού για τις υποτροφίες και τα δάνεια, που ισχύουν στους προπτυχιακούς φοιτητές εφαρμόζονται αναλόγως και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

7. Με γνώμη της Γ.Σ.Ε.Σ. ενός τμήματος και απόφαση της Συγκλήτου του οικείου Α.Ε.Ι. μπορεί να προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές συγκεκριμένου προγράμματος.

8. Ο τύπος των μεταπτυχιακών και διδακτορικών διπλωμάτων και η καθομολόγηση των διδασκόντων καθορίζεται με τον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

9. Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, που απαιτείται για την

οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ., ρυθμίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

10. Με τον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών ρυθμίζονται, εκτός των θεμάτων που προβλέπονται από επί μέρους ειδικές διατάξεις, και κάθε άλλη λεπτομέρεια, που κρίνεται αναγκαία για τη λειτουργία Π.Μ.Σ.

Άρθρο 13 **Διδακτορική διατριβή**

1. Όπου λειτουργεί Π.Μ.Σ. η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής γίνεται μόνο μέσα από το Π.Μ.Σ.. Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην αντίστοιχη ειδικότητα σε τμήματα των Α.Ε.Ι., που δεν λειτουργούν οργανωμένα Π.Μ.Σ. γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Υποψήφιος που ενδιαφέρεται για εκπόνηση υποβάλλει αίτηση στη γραμματεία του τμήματος, που είναι αντίστοιχο ή συναφές με το βασικό του πτυχίο και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της διατριβής.

β) Η Γ.Σ.Ε.Σ. του τμήματος κρίνει αν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια του εδαφίου α' της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου και ορίζει τριμελή συμβουλευτική επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π., ένα από τα οποία ορίζεται ως επιβλέπων και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή του τμήματος. Από τα άλλα δύο μέλη το ένα μπορεί να είναι λέκτορας του οικείου τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία ή ερευνητής αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 α' του προηγούμενου άρθρου.

γ) Η συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο καθορίζει το θέμα της διατριβής.

δ) Η χρονική διάρκεια για την εκπόνηση της διατριβής δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία έτη από την ημερομηνία καθορισμού του θέματος.

ε) Η συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο υποβάλλει έκθεση προόδου στο Δ.Σ. του τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου.

στ) Η συμβουλευτική επιτροπή μετά την αξιολόγηση του επιστημονικού έργου του υποψηφίου και εφόσον κρίνει ότι τούτο έχει ολοκληρωθεί, επιτρέπει τη συγγραφή της διατριβής.

ζ) Η περαιτέρω διαδικασία και η τελική κρίση γίνεται από επταμελή εξεταστική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από μέλη Δ.Ε.Π.. Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχουν τα τρία (3) μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής, εφόσον έχουν την ιδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π. και τα υπόλοιπα τέσσερα (4) ή κατά περίπτωση πέντε (5) ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.. Τα τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ανήκουν στη βαθμίδα του καθηγητή. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ανήκουν στην ίδια ή συγγενή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία εκπονεί ο υποψήφιος τη διατριβή του και μπορούν ορισμένα από αυτά να προέρχονται από άλλο τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

Ο υποψήφιος αναπτύσσει τη διατριβή του δημόσια ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και το αν αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη πέντε (5) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής. Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.. Τα σχετικά με την αναγόρευση καθορίζονται στον κανονισμό μεταπτυχιακών

σπουδών.

2. Υποψήφιοι, οι οποίοι εκπονούν διδακτορική διατριβή με τη διαδικασία του άρθρου 36 του ν. 1268/1982, όπως ήδη ισχύει και για τους οποίους θα έχει οριστεί το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος η πενταμελής Εξεταστική Επιτροπή, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν τη διαδικασία σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις. Για τους υπόλοιπους ακολουθείται από το στάδιο στο οποίο βρίσκονται και εφεξής η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος νόμου.

3. Το άρθρο 36 του ν.1268/1982, όπως ήδη ισχύει, καταργείται.

Άρθρο 14 **Μεταβατικές ρυθμίσεις στις μεταπτυχιακές σπουδές**

1. Μέχρι να εγκριθεί και να λειτουργήσει Π.Μ.Σ. σε ένα τμήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου για τη διαδικασία με την οποία γίνονται δεκτοί υποψήφιοι για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Με την έναρξη της λειτουργίας Π.Μ.Σ. στο οικείο τμήμα υποψήφιοι, που εκπονούν διδακτορική διατριβή στην ειδίκευση του προγράμματος, εντάσσονται αυτοδικαίως στο πρόγραμμα και ακολουθούν εφεξής τη διαδικασία, που προβλέπεται σ' αυτό. Τα προβλήματα που τυχόν ανακύπτουν από την ένταξη αυτή ρυθμίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ..

Τμήματα μεταπτυχιακών σπουδών ή προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, συνεχίζουν να λειτουργούν με τις διατάξεις από τις οποίες διέπεται το καθένα από αυτά και δέχονται για τελευταία φορά μεταπτυχιακούς φοιτητές το ακαδημαϊκό έτος 1992-93. Το οικείο τμήμα, στο οποίο λειτουργεί το μεταπτυχιακό τμήμα ή το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, οφείλει να υποβάλλει πρόταση προσαρμογής του προγράμματος στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε αντίθετη περίπτωση καταργείται το μεταπτυχιακό τμήμα ή το μεταπτυχιακό πρόγραμμα με την ολοκλήρωση του χρόνου φοίτησης και των τελευταίων φοιτητών.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 81 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α') και τα προεδρικά διατάγματα, που έχουν εκδοθεί σε εκτέλεση του άρθρου αυτού, καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ομοίως καταργείται η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 εδάφιο ιν του ν. 1268/1982.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' **Πανεπιστημιακή έρευνα**

Άρθρο 15 **Γενικές διατάξεις**

Θεσμοθετείται "πρόγραμμα ερευνών" και νέο πλαίσιο ίδρυσης και ανάπτυξης ερευνητικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 16 **Πρόγραμμα ερευνών**

1. Καταρτίζεται, εγκρίνεται και χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων "πρόγραμμα ερευνών", που περιλαμβάνει ερευνητικά προγράμματα τα οποία καλύπτουν συγκεκριμένους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας και έχουν σαφώς διατυπωμένους στόχους.